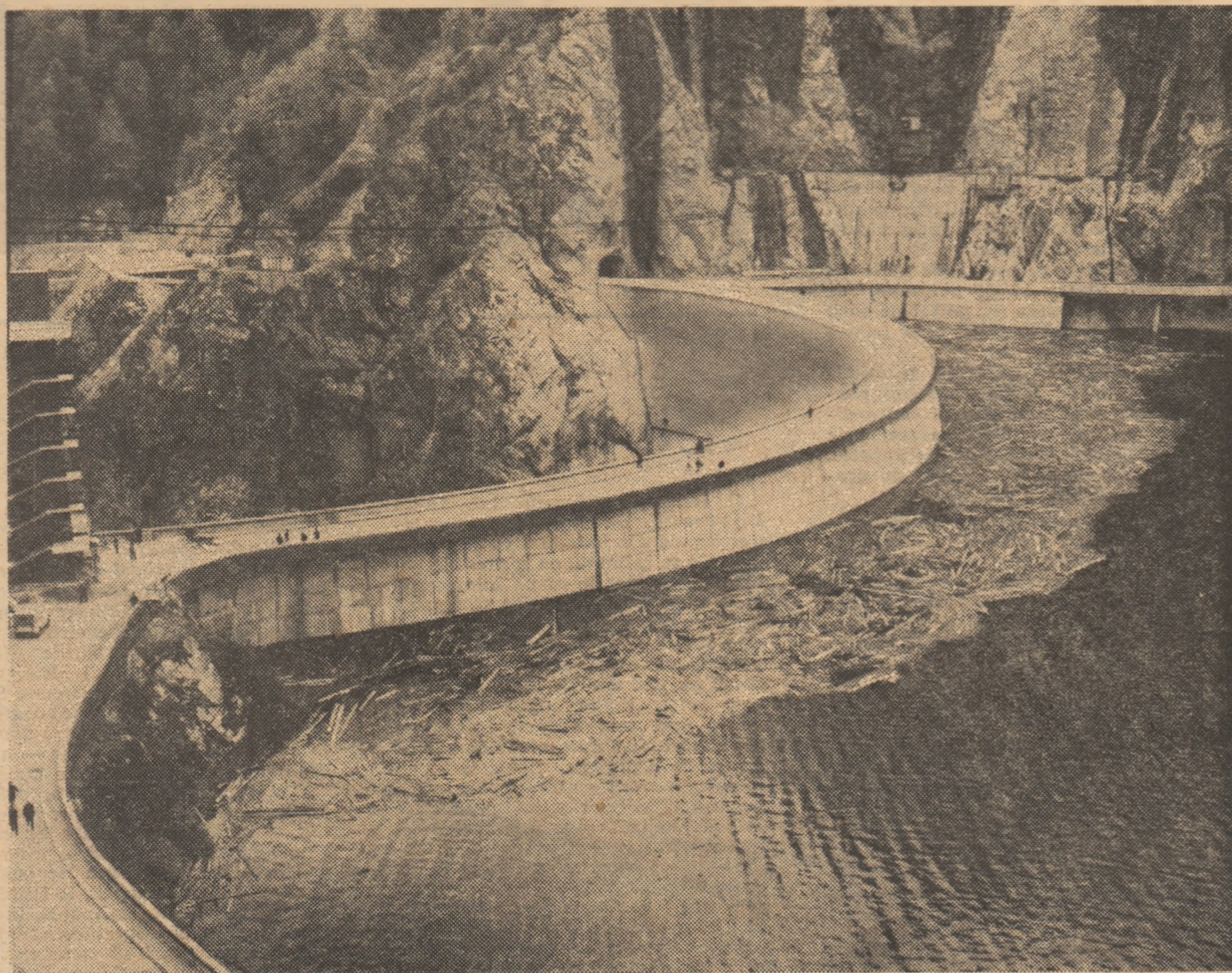

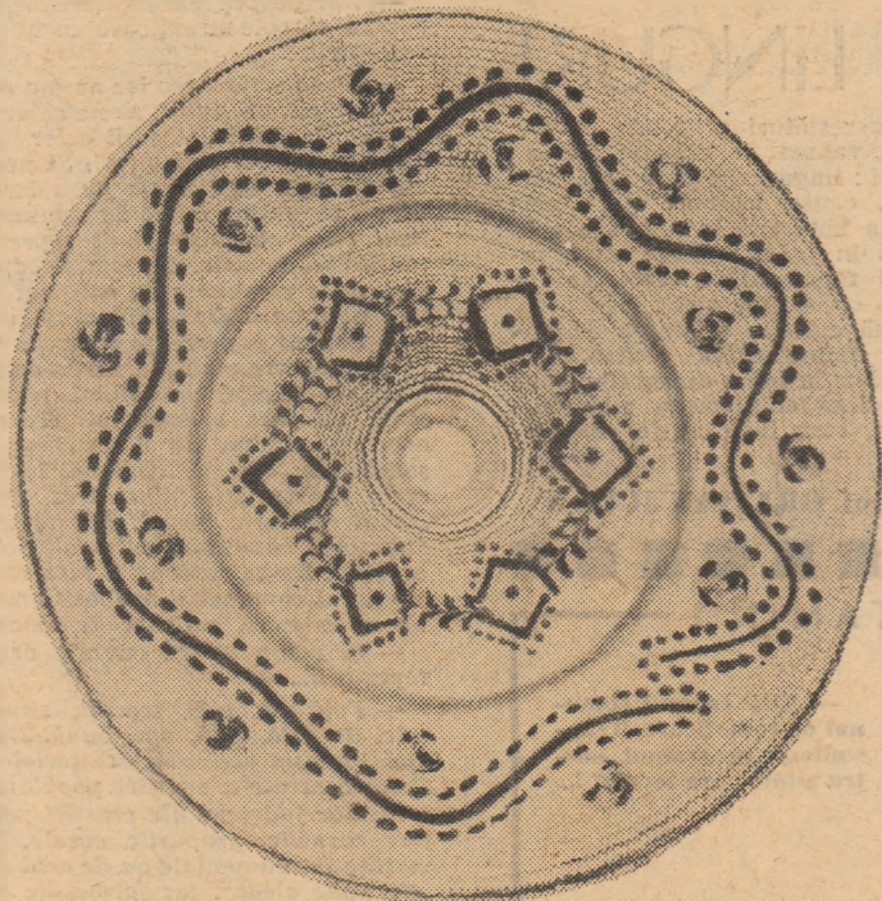
ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

NUMĂRUL 16 (1112) ANUL 72 SERIA II ● JOI 17 IV 1969 ● 8 pag. 25 bani

De aici Argeșul se transformă în lumină ●

Din frumusețile artei populare — Ceramică de Horezu

ANOTIMP

Își trage iarna zeghea din munți, de la Tismana.
Pe dealuri și coline spre șesul dunărean.
Un pod de-argint e Oltul, scinteietor ca mreana.
Pădurile golașe: cenușă și mărgean.

În preajmă tinăr codru de sonde cîntă-n vînt.
Cu impietrite trunchiuri văzduhul îl măsoară.
Și-n jurul lui alaiuri de oameni, fremătînd,
Și muzici de motoare din zori și pină-n seară.

Urcînd peste cătune se subțiază fumuri,
Văzduhul le topește în albaștrimi de cer;
Cînd urmele de sănii prin nea brăzdează drumuri
Mai viu șoptesc izvoare un cîntec de Prier.

Acoperișu-i vilnic de spumă, floare albă,
În streășină, pe garduri, sar vrăbiile guralive
Iar văile gorjene așteaptă noaptea calmă
Să ferece-n cleștare de geruri mori și pive.

Plugari tălmăcesc vremea spunînd: „Belșug
se-arată.”

Cînd turmele zăpezii din munte năvălesc
Și amurgitul serii acopere deodată
— Maramă înstelată — tot cerul oltenesc.

VLAICU BÎRNA

DIN
SUMAR:

„ALBINA” LA LEORDENI

pag. a 3 - a

CELE MAI FRUMOASE LEGENDE

pag. a 5 - a

FLORI ROȘII... OCHI ALBAȘTRI...

pag. a 6 - a

Pe Argeș

În sus

de ION BĂNUȚĂ

Toate drumurile duc la Ierusalim, la Roma... Ori, toate drumurile duc la Curtea de Argeș, — vestită Cetate de Scaun, leagăn al Țării Românești, răzvrătită în văzduhul vulturilor — zăgani, în stîncile caprelor negre, în călcîiul Făgărașului, în duhul Negoiului și Moldoveanului, pînă în marginile neștiute, oglindindu-se în soare sub plumburile acoperișurilor vechi, în strălucirea odoarelor de aur, printre ghioage, lăncii, săbii, archebuze, inimi fierbinți. Pe aici și-au tăiat drum și vatră Seneslav — voievod de Argeș, Negru-vodă, Vlaicu, Basarabil... Și, precum spune Nicolae Iorga, romani ce urziră din piatră și din cer acel de demult „Castrum Argis”. Tot pe aici descălecară năvăditori de frumusețe în frunte cu legendarul meșter Manole, cel temerar, ce fu pus la vama de moarte pentru născocirile lui întru artă.

Pe Argeș în sus, chiar de ai avea un negru zăbranic pe ochi, nu poți umbla nebăgător de seamă. Văzduhul, pămîntul, codrul, apele, privighetorile, greierii, totul se îmbată pe aici de aroma marilor umbre ale cîtitorilor de țară. Urci trepte. Cobori trepte. Pe Argeș în sus totul este istorie. Negru-vodă și-a lui ceată, tot voinici cu

Cronica unui greier

frunte lată, Mircea cel Bătrîn și Doamna Mara, Manole și Ana în durerea lor cosmică spre deliciae artei. Manole vulturul, Ana Căprioara. Simbol unic al freneziei și jertfei.

— Zidul se suia
și o cuprindea
pin' la costișoare
pin' la țîțșoare
pin' la buzișoare
pin' la ochișori...

Pe aici, pe sub munți, primăverle de foc adună din misterele pămîntului o neverosimilă culoare a culorilor, acel „verde crud, verde crud”, și aruncă în leagănul de vînt coroanele vechilor codri și grîul cel nou. Apoi vin toamnele de tristețe care plimbă în neștire veșnică banii de aur, ori de aramă, ai trecutelor păduri bolnave de lacrimi și de nefast aruncîndu-le în imperiul unui cumplit „Memento mori”.

Din glaciația cuaternară la învingătorul Icar, spărgătorul coajei superioare a gravitației terestre, Argeșul, strîns ca într-o centură de fier în cele patru puncte cardinale zbătîndu-se între soare și întuneric a învins. Din metal, din beton, din fulgerele minții și din jarul inimii, surpînd din negura secolului XX, Argeșul, sub bagheta fără seamăn a omului, unindu-se cu Vilsanul și Rîul Doamnei a zămislit o vestită Hidrocentrală care își aruncă puterea într-un noian de becuri multicolore spărgînd străfundul tainic al nopții.

Dar cum să atingi dimensiunile Argeșului milenar într-o singură metaforă, de la Decebal cel viteaz fiul lui Scorilo la Augustus soarele Romei, de la Bălcescu, Golești, Radu lui Anghel, la Topirceanu, Ion Pillat, Ion Minulescu, Ion Barbu, Urmuz, de la 1821, 1848, țăraniile incendiarului an 1907, la 23 August 1944?

Veni, vidi, vici... De te duci, „Pe Argeș în sus”, cumpărînd și vinzînd imagini te umpli de trecutul, de prezentul și de viitorul României. Pe Argeș în sus omul cîntă „Dorule din dor crescut” și toarce stele de argint în furcă de liliac.

Dar, și „Pe Argeș în jos”... E frumos.

PRIMĂVARĂ CULTURALĂ LA FLOREȘTI

Anul trecut, tot pe la începutul primăverii, am zăbovit mai îndelung la Florești. Am rămas impresionat atunci nu numai de dinamica vieții spirituale din comună, de manifestările frumoase și cu adincă rezonanță la public, ci și de modul în care așezământul de cultură îmbina în activitatea sa tradiția și modernizarea, de succesele obținute pe ambele aceste planuri atât de importante pentru întreaga viață culturală a satului.

În primăvara lui '68 am asistat la spectacolul Șezătoare someșană prezentat de ansamblul folcloric care aducea pe scenă o veche și autentică șezătoare, vechi obiceiuri populare din comună, și admirasem fotografiile primei expoziții realizate de cercul foto-amatorilor din localitate. Participasem, într-altă zi la o lecție o cercului de balet, apoi la repetițiile unei formații a micilor dansatori care învățau un joc popular de pe Someș. M-a emoționat și atmosfera de la cursurile de croit. Cele peste 100 de țărânci învățau arta croitului și elemente de estetica îmbrăcămintei de la profesoare, specialiste venite de la oraș. Am fost martorul și altor multe manifestări ce-și aveau sursa în vechi tradiții populare sau în exigențele noi, moderne ale populației.

După un an, tot pe vremea când primăvara îmbrățișează întinsurile, am vizitat din nou Floreștiul. Așezământul de cultură, voind parca să fie în ton cu înnoirile pe care le aduce primăvara, mă întâmpină cu „haină nouă”. Proaspăt și frumos zugrăvit, cu mobilierul lastruit, cu candelabrele noi, moderne, din fier forjat, este gata încă de pe-acum de a găzdui, într-o ambianță plăcută, manifestările ce se vor organiza în cinstea celei de-a 25-a aniversări a Eliberării.

La cercul de croit (sint inscriși 120 de femei) am întâlnit cursante noi, o nouă „clasă”. Din cele aproape 100 de femei care au terminat în ultimii ani această „școală”, vreo 200 lucrează azi la Fabrica de confecții din orașul Cluj și sint apreciate pentru munca lor.

Dar înnoirile pe care primăvara acestui an le-a adus în viața spirituală a satului nu se rezumă la cursuri și programe noi, la noi oameni antrenați în diferite activități culturale.

În martie căminul cultural din Florești și-a realizat o veche dorință. La începutul acestei luni a luat flință în comună cineclubul, iar câteva zile mai târziu s-a născut primul film realizat de amatori din localitate. Cineclubul este dotat cu aparatele necesare (de filmat, proiectie și de laborator) și peste cităva vreme, spectatorii din Florești vor avea prilejul să vizioneze filme oglindind momente și aspecte din viața comunei lor. La cineclub se lucrează intens pentru crearea unui film despre realizări din localitate, film care să fie prezentat în cadrul manifestărilor dedicate „Anului XXV”.

Clubul seamănă puțin cu cel pe care l-am văzut anul trecut și cunoaște o animație deosebită în această primăvară. Cum să nu-l atragă pe tineri ambianța plăcută, activitățile interesante ce se desfășoară aici. Mobilier nou, aranjat cu gust, reviste și diferite jocuri distractive stau la dispoziția vizitatorilor. La club, dotat cu bufet, cu espresso și o garnitură de cești și farfurii pentru 30 de persoane, se poate bea o cafea (la prețul de cost) și chiar un pahar (un singur pahar) de lichior.

La clubul din Florești se desfășoară discuții interesante sub conducerea unor profesori și cadre didactice din comună, despre cele mai variate probleme științifice, culturale, de sport, însoțite de proiectii de diafilme etc.

Primăvara acestui an prefigurează la Florești o serie de manifestări noi. În primele zile ale lunii aprilie se făceau deja pregătiri pentru o întâlnire a satului cu fiii săi care prin munca și talentul lor au adus cinste comunei. Vor fi invitați printre alții profesori universitari din Iași și Cluj originari din Florești. Am văzut la inimosul și neobositul director al căminului cultural și cereri de înscriere ale sâtenilor pentru Universitatea populară ce se va deschide la toamnă. A 29-a cerere purta data: 3 aprilie 1969.

Am plecat din Florești cu certă convingere: așezământul de cultură din această localitate se înscrie tot mai vizibil cu o personalitate proprie în peisajul cultural sătesc din județul Cluj.

I. RADU

Cei mai tineri călușari

INTERVIU

Se merge mai departe

O întrebare adresată lui Anton Dîjmărescu, directorul Casei creației populare a județului Gorj:

— Ce se întâmplă cu formațiile artistice „stopate” în etapa intercomunala a celui de-al IX-lea Concurș? Și un răspuns prompt:

— Chiar dacă, în ceea ce privește participarea în Concurș unele formații au fost nevoite să se oprească, cele mai multe dintre acestea „merg însă mai departe” pe linia prezentării de spectacole în comunele lor și în deplasare. La aceasta un important merit revine, după părerea noastră, diferitelor acțiuni organizate în județ, după etapa intercomunala, în scopul asigurării continuității activității artistice. Dintre acestea, se desprinde în primul rând „ștafa folclorică” declanșată la sfârșitul lunii februarie, în cinstea Eliberării, care a antrenat numeroase echipe artistice din județ, indiferent dacă

s-au calificat sau nu în etapa județeană a Concurșului. Așa, de pildă, corurile din Logrești, Mătăsari și din alte comune continuă să cinte, echipele de dansuri din satele (accentuez: satele, vrînd să subliniez prin aceasta că atenția noastră se îndreaptă și către formațiile filialelor căminelor culturale) Măiaș (comuna Crușeț), Pășeni (comuna Stoina), Bobu (comuna Scoarța) continuă să joace, deși „nu merg” mai departe în Concurș. Pe aceeași linie — a acțiunilor menite să asigure activitatea în continuare a tuturor artiștilor amatori din județ — pot fi amintite și serbările populare de mare amploare (cu cuprinzătoare programe artistice), care vor avea loc anul acesta, pînă la 23 August, la Padeș, la Cîmpia lui Mihai, la Novaci, la Polovragi și în alte localități. În felul acesta sperăm noi să menținem vie activitatea artistică de amatori, fără a organiza acțiuni cu caracter neapărat competițional.

— Dar despre formațiile calificate pentru etapele următoare ce ne puteți spune?

— La selecționarea lor ne-am străduit, pe cît am putut, să ne călăuzim după principiul „alegerii celor mai buni dintre cei mai buni”. Și ne-am văzut astfel în situația de a inscrie destul de puține nume de comune pe lista celor care își trimit reprezentanții mai departe. Aceasta, deoarece, din unele comune s-au calificat mai multe formații. De la Polovragi, de exemplu, vor fi prezente pe scena etapei următoare corul, formația de flueri și băcițe, ansamblul popular (care va juca spectacolul „Tors la argele”), echipa de dansuri și doi soliști. În această comună își găsește foarte bine ilustrarea zicala „omul sfințește locul”. Mă refer la directorul căminului cultural, profesorul de limba română I. Mestecăc, un fiu al comunei și neobosit animator al mișcării artistice de amatori.

— Și acum câteva cuvinte despre repertoriul...

— Față de anii trecuți, situația este, de astă dată, mai bună. Datorită intensei activități editoriale a Casei centrale a creației populare și a caselor județene ale creației populare corurile, grupurile vocale, formațiile instrumentale au de astă dată „de unde alege”. Iar formațiile muzicale din județul nostru au făcut-o cu destulă pricepere. Mai multe dificultăți au întâmpinat în acest sens ansamblurile populare și brigăzile artistice. Dar unele dintre ele au găsit un serios sprijin, pe această linie, în membrii cercurilor literare din județ. Antrenați și ei într-o întrecere republicană — primul concurs al cenaclurilor și cercurilor literare — ucenicii scrisului gorjan înțeleg să-și îndeplinească totodată și o datorie obștească, punînd la dispoziția formațiilor de amatori programe pentru brigăzi și librete de spectacole folclorice.

TRAIAN LALESCU

O ORIGINALĂ COLECȚIE DE LINGURI

Lingura de lemn, obiect de foloșină casnică, depășește simpla utilitate și se încadrează artei prin formele și ornamentele ei, mai ales, acelea de pe coada lingurii. E cioplită în lemn de esență moale: ploș, arin, tei etc., care permit modelarea formei și exprimarea artistică mai spontană. Găvanul lingurii are formă ovoidală, ce se continuă prin gîtul lingurii, frumos arcuit, și apoi coada lingurii, care în cele mai multe cazuri apare ornamentată cu încrustări și incizii. Valoarea lingurilor și importanța lor etnografică scot în evidență caracteristici, asemănări și deosebiri, preocupări și tendințe artistice. Pe coada lingurilor sint uneori însemnate date și fapte, bucurii și tristeți, exprimate cu sinceritate în simboluri străvechi, care poartă aceeași amprentă a originalității.

★
Colecția originală de linguri a pasionatului cercetător și profesor Ioan Tușui din Cîmpulung Moldovenesc, prin numărul ei impresionant, peste 2 000 de linguri, arată, pe lîngă utilitatea lor casnică și încrustarea stilizată a gîndului și sentimentului, înmuiate în acea mîngiere a căutării frumosului. Colecția aceasta de linguri, în diferite forme și mărimi, cu modele variate, cele mai multe din nordul țării, prezintă un interes etnografic deosebit. Sint linguri de uz casnic, apoi ciobănești și huțănești, care aduc o contribuție valoroasă la cunoașterea culturii materiale de pe plaiurile bucovinene. Această valoroasă colecție este unică în țara noastră. Expuse în vitrine și pe rafturi, pe pereți și pe coloane, într-o formă elegantă, pentru a putea fi privite din toate părțile, lingurile, în totalitatea lor, capătă un relief deosebit, intrucît sint o mărturie vie a artei minunate a

poporului, iar în creștăturile de pe cozile lor sint exprimate gîndurile și sentimentele creatorului popular. Lucrate cu unelte simple, cu dalta și cu tesla, ce au dat forma ornamentala de o rară frumusețe, inspirate din motivele vegetale și animale ale mediului, lingurile poartă și denumiri speciale: împletita cîmpulungeană, lingura logodiților, a căsătoritorilor etc.

Colecția reprezintă o adevărată comoară de artă populară, de încrustări măiestre, de o rară inventivitate a formelor: linguri obișnuite, însă frumos ornamentate, cu coa-

da în încrustări scrijelate artistice și cu găvanuri în diferite forme; sint apoi: linguroaie, versoburi, jîntuitoare, căușe, căpuri etc. Unele au coada împletită în opt, altele în șase ori în patru; altele au ornamentații reprezentînd cerbi, coarne de cerbi, cocoși, pește etc.

Această colecția originală de linguri e semnificativă pentru arta cioplitorilor în lemn din nordul țării și reprezintă chintesența măiestriei populare, care face cînte colecționarului.

Prof. GRAȚIAN JUCAN

CARICATURA SĂPTAMÎNII

— Aici centrul comunal de radioficare. Transmitem programul nostru zilnic „ora locală” !..

de NIC. NICOLAESCU

"ALBINA"

LA LEORDENI

La spectacolul artistic ce a avut loc după consfătuire a participat și grupul vocal din satul Glimbocata

INSCRIȚIE

PE O

MONOGRAFIE

Am aflat despre comuna Leordeni, ascultind cîntecul despre gara-i devenită astfel vestită. Am aflat despre Leordeni, cu prilejul celei de a treia ediții a Festivalului de teatru „I. L. Caragiale”. L-am cunoscut atunci pe învățătorul Ion Fintineru, sufletul echipei de teatru din Budișteni, devenit astăzi sat aparținător comunei. Formația a fost distinsă cu titlul de laureată a Festivalului, titlu pe care la al optelea concurs artistic avea să-l ia și brigada budiștaneană.

Am mai aflat multe despre Leordeni din scrisorile trimise redacției de către corespondenții voluntari din această comună.

Dar abia acum pot spune că Leordeni mi s-au întipărit definitiv pe harta minții, după ce i-am cunoscut oamenii și așezarea.

Răsfoiesc o monografie a comunei, întocmită de tovarășa Valeria Stănescu, entuziasta și priceputa di-

rectoare a căminului cultural în colaborare cu cîțiva învățători. Aflu că această comună, ce datează din secolul al XVII-lea, se întinde pe o lungime de 8 kilometri pe șoseaua București-Pitești. La vale ajunge pînă în lunca Argeșului, la deal pînă în zona subcarpatică. Ultimul sfert de secol și-a pus amprenta innoitoare și pe aceste meleaguri. Pașii spre bunăstare, îndrumați de partid, sînt marcați de casele noi, de electrificarea, de veniturile oamenilor...

Evidentul avînt cultural ni-l oferă monografia prin cîteva date comparative: în 1938 existau doar trei școli primare cu opt învățători; astăzi în cele 16 unități școlare își desfășoară activitatea 70 de cadre didactice. Viața artistică, ce se reducea odinioară la serbările școlare, a devenit de o bogăție pe care, din păcate, hirtia nu o poate înfățișa decât enumerativ: un cor alcătuit din peste o sută de persoane, trei echipe de dansuri și tot atîtea brigăzi artistice și grupuri vocale, o echipă de teatru prezentă la trecuta finală pe țară. La faza județeană a celui de al IX-lea concurs au promovat corul, soliști vocali și o echipă de dansuri alcătuită din bătrîni.

În zilele petrecute recent la Leordeni se discuta planul unui festival folcloric ce va avea loc cu ocazia inaugurării noului local al căminului cultural aflat acum în stadiu de finisare. Poate că atunci voi avea prilejul să completez această succintă inscripție care s-ar dori o pictură de rouă pe floarea Leordenilor.

Am simțit în sala consfătuirii noastre, prezența gingașului ghiocel și a masivului stejar.

Cu prosepțimea vestitorului primăverii, micuța Mihaela Comșa a recitat și a cîntat, dîndu-ne convingerea că venirea ei la această consfătuire-șezătoare anticipează o nouă generație de cititori. Acum, fiind în clasa întii, abia dezghioacă tainele alfabetului, dar ne-ar bucura să credem că își va face ucenicia pe rîndurile încrustate în plumb ce exprimă gîndurile noastre dăruite tiparului.

Cu noblețea octogenarului stejar, învățătorul pensionar Alexandru Ciucă a vorbit despre tradiția „Albinei”. Pe vremea în care pensionarul de astăzi era de vîrsta Mihaelei, eminentul om de cultură care a fost Spiru Haret, scotea din tiparniță primul număr al revistei „Albina”. Că i-a rămas un statornic prieten ne-o dovedește faptul că a venit la consfătuire cu două numere din revista „Albina”. Unul proaspăt, pe care cerneala încă nu se uscaseră, celălalt scos din podul timpului și ros de rozătoarele anilor. Le-a comparat și ne-a dat prețioase sugestii întru păstrarea tradiției.

Ghiocelul și stejarul au fost prezenți la consfătuirea noastră. Ghiocelul cel gingaș și stejarul cel falnic, s-au împletit în cununa prietenilor veniți să stăm de vorbă.

GHIOCELUL ȘI STEJARUL

CORRESPONDENTUL VOLUNTAR

Tudor Băscău, cooperator: „Sînt abonat de 10 ani la „Albina”. Cîțim cu multă atenție sfatul medicului și vă rugăm să-l publicați în fiecare număr.”

Petre Pîrvu, factor poștal: „Ducînd revista în casele sătenilor am prilejul să stau de vorbă cu ei. Mulți ar dori să se mărească numărul paginilor ca să poată cuprinde mai multe probleme.”

Gheorghe Circiuovianu, primarul comunei: „Eficacitatea materialelor din revistă este evidentă atunci cînd se dau cazuri concrete. Articolul Zmeul din Leordeni a adus o schimbare în viața familiei la care se referea.”

Valeria Stănescu, directoarea căminului cultural: „Publicînd mai des folclor autentic, revista ne va ajuta și pe noi, activiștii culturali să putem rîspîndi această piatră prețioasă creată de înțelepciunea poporului nostru.”

În încheierea consfătuirii, scriitorul Ion Bănuță, mulțumind participanților, a spus: „Cuvintele dumneavoastră au demonstrat încă o dată că mierea nu se află numai în flori, ci în primul rînd în oameni. Nectarul cu care plecăm de aici va fi de mare folos revistei noastre.”

O scrisoare a sosit la redacție. Are stampila oficiului poștal din Leordeni. Încă înainte de a deschide plicul, știm aproape sigur că poartă semnătura lui Gheorghe Breazu. Sînt mulți, foarte mulți ani de cînd Gheorghe Breazu ne trimite vești din comună. Activitatea sa, timpul și sentimentele care îl leagă de „Albina” l-au înscris printre colaboratorii și prietenii noștri.

Să-i luăm un scurt interviu despre activitatea sa de corespondent voluntar.

— De cînd cunoașteți „Albina”?

— Să tot fie vreo 53 de ani. Eram în clasa a patra primară... O luam din tolba de factor poștal a tatălui meu și mă duceam cu ea la școală. Colegii erau grămadă pe mine ca s-o cîțim împreună. De pe atunci i-am deprins gustul.

— Prima colaborare la revistă?

— Cîțiva ani mai tîrziu. Ca orice elev de liceu făceam poezii. Una dintre ele, care mi s-a părut mai bună, am trimis-o „Albinei”. Și a apărut. Acum trimit mai mult informații ca să aștețăm și pe la noi prin Leordeni s-au înfăptuit multe în anii aceștia luminoși.

— Și nu numai pentru asta.

— Așa-i. Veștile care surorînd niște treburi ce nu prea merg, le dorese publicate pentru ca avînd ajutorul presei, să le putem îndrepta.

— În urmă cu mai multă vreme, revista noastră a publicat o pagină de caricaturi din Leordeni. După cite știm, dumneavoastră i-ați furnizat caricaturistului subiectele care l-au inspirat.

— Și n-am făcut deloc rău. Mulți au venit să-mi mulțumească. Adesea mă trezesc cu cite un om că-mi spune: „Nene Breazule scrie la „Albina” și despre cutare lucru”. Mai ieri, Nicolae Stoica și Marin Bălanescu — și ei cititori ai „Albinei” — mi-au zis să vă scriu despre hîrtoapele din drum. Acum, dacă v-am spus-o înseamnă că tot o să apară la revistă. Eu o să vă trimit alte vești din Leordeni.

Le așteptăm, nene Breazule. Vor fi binevenite.

ÎN ABSENȚA STENOGRAFULUI

voi încerca, împreună cu colegul meu fotoreporter, să vă înfățișăm cîteva aspecte de la consfătuirea cu cititorii „Albinei” din comuna Leordeni, consfătuire la care au participat tovarășii Ion Ciobanu, din partea comitetului județean de partid și Nicolae Matcescu, vicepreședintele comitetului județean pentru cultură și artă.

Vorbînd din partea conducerii revistei noastre, scriitorul Ion Bănuță, a exprimat dorința „Albinei” ca „adunînd din flori polenul, să facă cea mai strălucită miere care să se lipească de sufletul fiecăruia”.

Spicuiem din cuvîntul cîtorva cititori:

Gheorghe Cruțeru, dirigintele oficiului poștal: „În această comună, revista „Albina” are 308 abonați, dintre care majoritatea pe un an. Cifra este încă mică față de numărul locuitorilor și vreau să asigur consfătuirea că o să ne străduim ca printr-o bună difuzare să contribuim la mărirea cercului de prieteni ai „Albinei”.

Ion Vlăjoagă, secretarul organizației de bază P.C.R., de la consiliul popular comunal: „Dorim ca revista să ne dea o mai bogată informație cu privire la viața culturală din județele patriei”.

Învățătorul Ion Fintineru: „Sînt abonat de peste 20 ani și o citesc cu plăcere. Vă spun din proprie experiență că este o mare bucurie și un imbold în muncă, să te vezi popularizat în paginile acestei reviste”.

Alexandru Popescu, funcționar la baza de aprovizionare ne-a făcut foarte multe propuneri judicioase cu privire la îmbogățirea tematică a revistei. Iată doar cîteva: o navelă cu continuare, atlas geografic, sfaturi gospodărești, ce e nou în muzică, pictură, teatru? inițierea unor concursuri...

● LA 75 DE ANI DE LA NAȘTERE ●

OMAGIU LUI CAMIL PETRESCU

Scriitorul acesta este scriitorul tinereții mele și a tuturor, al tinereții anilor și al tinereții sufletului, fiindcă în această vîrstă noi ne întîlnim cu el intru intransigență și absolut.

Întotdeauna mi-a venit în minte — cînd m-am gîndit la Camil Petrescu — imaginea unei păsări rînite, una din acele viețuitoare de elită, superbă și imaculată, zbatîndu-se sub loviturile de moarte ale vieții. Așa mi-a rămas în gînd Camil Petrescu, acel Camil Petrescu pe care eu l-am cunoscut numai din litera scrisă și pe care l-am iubit într-o lume pură a ideilor, fără să-l fi văzut niciodată...

Ar fi avut acum vîrsta unui bun și nu pot să nu mă întreb cum ar fi arătat el la vîrsta înțelepciunii? Poate că tot așa, sigur că tot așa, fiindcă nici o înțelepciune nu e mai înțeleaptă decît aceea de a căuta, neobosit, iarăși și iarăși, adevărurile ultime. Sub acest semn i-a stat viața, ca sub o constelație strălucitoare și singulară, care l-a însemnat pînă la capăt cu zodia fericită și nefericită a neliniștii...

Într-o vreme cînd tradiții unii făceau ta abă, secîndu-le de bunele și bătrînele valori cu care le înzestraseră ființa trecută prin veacuri a poporului românesc, cînd instinctivul și elementarul dădeau asaltul cu ambiția de a croi o morală și o estetică, baricada ridicată în apărarea rațiunii și a lucidității număra printre ostașii săi și pe Camil Petrescu.

Între false adevăruri, care, ca orice lucru fals, nu se îndoiau de sine, umplîndu-se de suficiența ignoranței colorată în verde sau în brun, și între incertitudinile împinse pînă la disperare, care se îndoiau de orice, dar nu de incertitudinile, veghea gîndul limpede al acestui om, bîntuit și el de întrebări, și mai ales bîntuit de setea certitudinii, de această mare și sfîn-

tă sete, care era, de altfel, chiar punctul său de stabilitate.

Nu cunosc, în lumea românească a scrisului, o minte mai fierbinte și mai rece totodată, capabilă de beatitudine în fața frumuseții veritabile — care se numește autentic —, capabilă de rezerve și suspensii în fața artificialului, a găunoșiei, a tuturor minciunilor care ni se întîmplă în viața noastră omească, interioară sau exterioară...

Campion al inteligenței, scriitorul acesta făcea să strălucescă, pe tăișul lucid al armelor sale intelectuale, și raza caldă a umanității. Revoltatul și polemistul virulent, ofensiv pînă la furie în fața impurității de orice fel, avea sensibilități și cutremurări de adolescent lîngă vibrația de cristal a valorii...

Opoziția, cu subliniere indignată, între minciună și adevăr, între contrafăcut și autentic, căutarea durosă a certitudinii, lupta pentru cunoaștere și, deci pentru încredere, și tragedia izolării necesare într-o lume a comodității și a compromisiului, care zăcea în așternutul călduț și fanat al aparențelor, se cheamă, în moștenirea spirituală pe care ne-a lăsat-o, Patul lui Procust, Ultima noapte de dragoste, înfrîna noapte de război, Danton, Act venețian, Suflete tari, Jocul ielelor, Teze și antiteze, Un om între oameni.

Din paginile acestora l-am desprins și l-am recunoscut, ideile lui sunau în armonie cu chipul pe care i-l știam din fotografii, cu fruntea severă, cu ochii albaștri, cei cu privire vie ca un țipăt și atît de ascuțit de întrebătoare, încît mă gîndesc că trebuie să-l fi durut și pe el...

Camil Petrescu este scriitorul tinereții mele și a tuturor, al tinereții anilor și al tinereții sufletului, fiindcă în această vîrstă noi ne întîlnim cu el intru intransigență și absolut...

MARILENA VULPE

CARTE

Satul transilvan în poeziile lui EMIL GIURGIUCA

Recenta carte selectivă din opera poetică a lui Emil Gurgiuca, apărută în colecția *Cele mai frumoase poezii*, la Editura tineretului, ne ispitește să reluăm, la proporții reduse, tematica unui studiu mai amplu al criticului Ovidiu Papadima, cu aplicații la poezia satului românesc. De data aceasta este vorba de „un sat la marginea cîmpiei” (*Văpaia*), de *Valea către Diviciori*, de *Țibleş*, muntele ale cărui văi curg către Reteag și din a căror viță sălbatică se mîndrește poetul a se trage (*Pe Țibleş*).

Emil Giurgiuca nu reconstituie monografic satul transilvan. Momentul Coșbuc, Goga, Cotruș și alții a fost depășit. Au fost depășite și pozițiile de pe care scriau înaintașii săi, dulcea culoare de pastel a satului transilvan al lui Coșbuc, cu psihologiile lui diverse, de la copilărie pînă la bătrînețe, cu incursiuni în legendele grandioase ale locurilor, poezie care — pentru noi — semnifică, alături de pictura grigoresciană, de pastelul lui Vasile Alecsandri și de acel *Pe Argeș în sus* al lui Pillat, elogiarea vieții rustice.

Sensibilitatea poetului poartă pe apele ei molcome momente, aspecte din frumusețile și patriarhalitatea copilăriei. „Prundul de argint pe răzoare”, „peștera cu urieșii ce dorm”, „urechea aplecată pe fratele stejar”, „cerul care atrîna peste ramuri în

zori”, „cărarea de la strungă, care taie-n grîu”, „furnicile ce-l cară-n iarbă” etc., sînt imagini rezonante, care irump în poezie.

Posibilitățile ajunse la maturitatea meșteșugului poetic al lui Emil Giurgiuca sînt evidente și din acest dozaș al fondului rustic din lirica sa. L-aș apropia, prin lipsa totală de retorism, deci prin acest discret mozaic verbal, cu preferințe miniaturale, mai mult de un Șt. O. Iosif. Dar satul transilvan mai intră în poezia lui Emil Giurgiuca și prin abundența formelor dialectale, de care, după „Anotimpuri” (1938), în „Dincolo de pădure” (1943), „Poemele verii” (1964), „Cîntece de țară” (1967) și ineditele din recenta culegere, se va elibera progresiv. Era o prezență a tuturor amuletelor cu care pornim în viață și la care renunțăm. Ceea ce s-a întîmplat cu toți poeții plecați din satul românesc, s-a petrecut și cu Emil Giurgiuca. Formele de viață urbane s-au suprapus și atlantidele primelor întîlniri cu lumea se pierd discret în oceanul existenței.

MATEI ALEXANDRESCU

Frumoasa, Conțești, Cervenia, Pietroșani, Calomfirești... sate situate la capăt de țară, jos lîngă Dunărea marelă și evocatoare; așezări de cîmpie de prin părțile Zimnicei. Cele cinci sate, cărora li se adaugă altele, formează la hotarul de sud al țării o zonă păstrătoare de folclor dintre cele mai însemnate.

Istoria faptelor se învață aici răsfoind filele straturilor de pămînt, iar cea a spiritului prîvind portul dar mai ales jocurile, dansul, asistînd la ceremonialul datinilor și obiceiurilor.

Cînd spui Frumoasa, Conțești, Cervenia, Pietroșani, Calomfirești spui „căluș”, „briul”, „drăgăica”, te gîndești la numeroși rapsozi populari care vorbesc pușin și cîntă de se opresc și păsările să-i asculte, chiar dacă sînt ele privighetori. Și te mai gîndești: de unde vin toate acestea, cum de vitregiile vremii nu le-au secăt izvoarele?

Veteranii călușului și cîntecului nu trebuie căutați cu lumina, e de-ajuns să întreb de existența lor și îți se va răspunde tot cu o întrebare: „la care doriți să vă duceți întîi?” Și urmează numele lor însoțite de adresa precisă. Dar mai ușor te descurci căutîndu-i după poreclă, decît după numele înscrise în acte. Toți au fost, pe rînd. În vîrstă înaintată, călușarii apreciați, profesori la o adevărată școală a călușului și jocului popular. „Profesorii”, fără să iasă la pensie, devin veterani. În această postură se găsesc acum și Ion Ia-

Bun găsit, călușari

găru și Dumitru Voievozeanu din Cervenia cu ajutorul cărora încercăm o „evadare” în timpul călușului de acum 40 de ani. De fapt, o croazieră foarte scurtă pe întinsa apă a acestui dans cu țărnușele pierdute undeva în starea de veghe a unui descălecător geto-dac care și-a șters cu moștele numele de pe primul vas de lut făcut de mîinile sale.

Și iată-ne, prezenți, la serbările de mare popularitate de sub geana pădurii Mitroiu, serbări care țineau cîte trei zile încheiate, printre sătenii veniți să petreacă haiducește cu merindele aduse în căruțe, să se veselaască și, în primul rînd, să-și susțină echipele de călușari care li reprezentau într-o întrecere tradițională („mare cînte era să faci parte din echipa satului că erau mulți călușari și era de unde să alegi”). Cîntau lăutarii de li se încingeau viorile și țambalele, iar scena rezista cu greu la iureșul pașilor de dansatori aleși pe sprinceană. Cei ce ieșeau din concurs, cum se spune și acum, pierdeau la „rămășenie” adică rămîneau de că-

ruță. Pentru că cel mai bun trebuie să știe a juca și frumos, a fi și neînvinș de oboseală toate trei zilele. Iar asistența aplauda. Cine era aplaudat mai tare și mai mult cîștiga.

Apoi se retrăgeau cu toții acasă, la treburile gospodăriei, așteptînd sîrbătoarea din anul viitor. Dansatorii învață călușul o viață întreagă pînă să atingă perfecționarea; spectorii nu-l uită niciodată.

Călușarii de astăzi din aceste sate își amintesc cu recunoștință de înaintași și le perpetuează faima. În țară și peste hotare. Acum cîțiva ani au reprezentat folclorul românesc, alături de echipe vestite la Festivalul internațional de folclor de la Cairo cucerind distincția supremă. Oameni destoinici la muncă, călușarii joacă pentru ei și pentru spectatori. Ei vin direct din istoria vie și densă a acestui pămînt de margine de țară pe care s-au născut, cărui li adaugă noi valențe ale permanenței spirituale.

Bun găsit, călușari — bun găsit cîntec...

FLORIN
COSTINESCU

Maternitate: Pictură pe lemn de Victoria N. Săvulescu

Parfumul amintirilor

Duminică seara, între o comedie savuroasă și un recital de muzică ușoară, televiziunea ne-a dăruit 15 minute de gingașă aducere aminte.

La un sfert de secol de la pierderea lui Ion Minulescu, prietenul acestuia — Horia Oprescu — ne-a condus în casa poetului. Am pătruns în camera de lucru, unde s-au înfiripat acele Romante pentru mai tîrziu, am văzut cîteva statuete și tablouri scumpe inimii poetului. Mai presus de toate ne-au impresionat acele cuvinte calde, în care s-au evocat momente din viața lui Minulescu.

Poate că această sensibilă pagină de istorie literară, plină de parfumul amintirilor, va deschide un ciclu de emisiuni care să ne prezinte mari figuri ale literaturii românești.

Și mă gîndesc la marele act de cultură pe care îl va face televiziunea imprimînd pe celuloidul peliculei aspecte din viața și munca scriitorilor noștri. Generațiile viitoare vor fi recunoscătoare micului ecran atunci cînd memoria peliculei va începe să depene asemenea plăcute și instructive amintiri.

A. C.

CELE MAI FRUMOASE LEGENDE

De ce sărbătoresc oamenii
ziua lui ION CEL DREPT

Cică era odată, demult, demult, un împărat ce se ocupa mai cu seamă de creșterea vitelor. În acest scop, își adunase mulți păstori, care să-i îngrijească vitele, de primăvara și până toamna târziu. Iarna avea alți păstori ce-i îngrijeau vitele la grajduri. Dintre toți îngrijitorii, unul singur era mai destoinic, pe nume Ion, fiul unuia dintre păstori. Cum mama și tatăl lui muriseră încă pe când era el mic, Ion al nostru trăia din ce mai primea de pe la curtea împăratului. A ajuns mare, singur a dorit să meargă la vite, ca păstor. Crescând pe la curtea împăratului, îl iubea pe împărat și nu vroia să audă nimic rău despre el.

În fiecare an, vacile date în paza lui erau frumoase și împăratul era mulțumit și nu vroia să-l piardă. Într-una din zile, împăratul, ținând o adunare la curte, a spus fiecăruia dintre păstori să fie cinstiți precum Ion. Un curtean, mai de mina dreaptă a împăratului a zis, într-una din zile, că el poate să-l facă pe Ion să mintă. Auzind, împăratul a zis că dacă îl va face pe Ion să mintă, îi va rămâne înlocuitor la tron.

Curteanul, dornic să se afirme, îi spuse femeii lui să se gindească ce anume ar putea face ca Ion al nostru să mintă. Se gindește femeia și odată îi propune singurei fete a ei să meargă la Ion, să-l facă să mintă. Înainte de plecarea fetei la Ion, mama ei, adică femeia curteanului, îi spune să-l îndemne pe Ion să taie un bou. Își ia, deci, curteanul nostru fata și o duce la Ion.

Pe drum, fata mergea mai mult zburdind, ca un mielșel. Ajunși la Ion, curteanul își lasă fata acolo și se reîntoarce acasă. Mai trec două zile și Ion, îndemnat de fată, taie unul dintre boi, pe nume Noru. Pe vatra de jar, fata și Ion frigeau seară de seară carne și mâncau cu poftă de lup.

După o săptămână, curteanul a venit după fată și, conform înțelegerii, a dus-o acasă.

Rămăs singur, Ion a meditat mult pentru a găsi o cale să iasă din impas. Să mintă nu vroia, să spună adevărul, era prea greu. Se gindea zile-n șir ce-i va spune împăratului despre dispariția bouului Noru.

Într-una din zile, își implintă bita în pământ și în virful ei își așează sumanul de lină, rupt în coate.

Se îndepărtă de bită și începu să zică:

— Bună ziua, Ioane.
Și tot el își răspundea:
— Ziua bună, împărate!
— Ce faci, Ioane?
— Bine, împărate!
— Ce fac boii, nu i-au mîncat lupii, n-au căzut în vreo boală?
Dar Noru, perechea lui Zucu, unde-i Ioane?

„Ce să zic?“, se întrebă Ion. Se îndepărtă iar de bită și se întoarse zicînd:

— Bună ziua, Ioane, și el își răspundea:
— Ziua bună, împărate!
— Ce faci, Ioane?
— Bine, împărate!
— Dar Noru, perechea lui Zucu, unde-i Ioane?

— L-au mîncat lupii..., nu-i bine, că am zis înainte, că nu l-au mîncat lupii.

Aproape amețit, se îndepărtă Ion, a treia oară de bită și iar zise:

— Bună ziua, Ioane!
— Ziua bună, împărate!
— Ce faci, Ioane?
— Bine, împărate!
— Dar boii, ce fac, Ioane?
— Bine, împărate!
— Noru, perechea lui Zucu, unde-i, Ioane?

— L-am tăiat și l-am mîncat eu fata curteanului, împărate!

Așa am să spun, pentru că așa e drept, zise Ion.

Trecură trei zile și în zare vede Ion un nor de praf: era împăratul și curteanul pe cocie. Cînd se mai apropie puțin, Ion vede caii albi și știu precis că este împăratul. Ajuns în dreptul lui Ion, împăratul zise:

— Bună ziua, Ioane!
— Ziua bună, împărate!
— Ce faci, Ioane?
— Bine, împărate!
— Boii ce fac, Ioane?
— Bine, împărate!
— Dar Noru, perechea lui Zucu, unde-i Ioane?

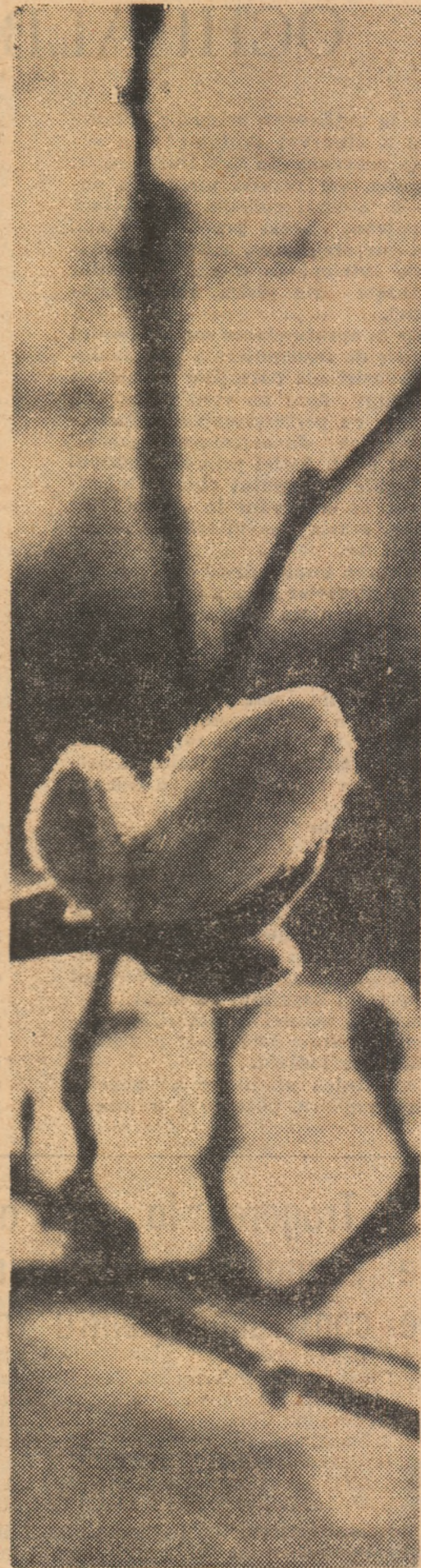
— L-am tăiat și l-am mîncat eu fata curteanului ce se află lângă dumneavoastră, în cocie. Curteanul nu mai putu zice nimic, înghițea în gol și păli la față.

Bucuros, împăratul l-a luat pe Ion la curte, iar după moartea împăratului, Ion a moștenit tronul.

Ion s-a căsătorit cu fata curteanului și au făcut o nuntă mare, la care s-a mîncat și s-a băut șapte zile.

Ziua de vară în care Ion a devenit împărat a fost numită „Ziua lui Ion cel Drept“, iar de atunci, ziua lui Ion cel Drept este sărbătorită an de an la țară.

VASILE MARC
comuna Zalha, județul Sălaj

Crește
creanga-
nmugurită

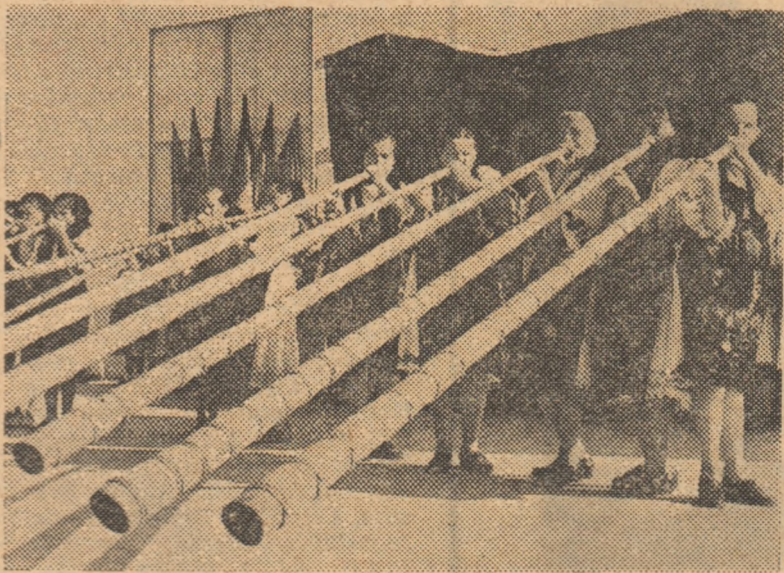
Printre dealuri și ponoare,
Printre ape cîntătoare,
Ca să-și stîmpere tot chinul
A plecat la drum suspinul...
Neștiut, la pas, de nime
Cu fața înspre codrime...

Și cu iarna pus pe harță
Scară-n crengi făcu o scoarță...
Din lacrima-i urgisită,
De suspinul meu trăită
Crește creanga-nmugurită...
Suris tainic de fecioară,
Început de primăvară...

Crește din singele meu
Codru-ntreg, etern flăcău,
Lăudat și luminat
Drag eres nevinovat...

Prinde creanga-a murmura
Doina din inima mea,
Crește-i codrului frunza...
Care mi-o ținea umbra
C-o fi mindra cînd știu bine,
C-o fi mindra lîngă mine,
S-asculte codru-n suspine!...
Suspinele codrului
Nu ne-o spune nimănui!...

TRAIAN IANCU

Tulnicărese

POȘTA REDACȚIEI
„proză”

AUG. CERN. — Un cioban bătrîn relatează niște fapte petrecute în copilărie: vindicarea unei oi bolnave, primul drum la munte, înfîlnirea cu o ursoaică etc. Întîmplările ar putea prezenta interes, dar sînt povestite într-un stil afectat și prețios.

M. C. — Pitești — „Fetița cu păpușa de cîrpă” e o modestă povestire pentru copii. Explicația privind „geneza colindelor” nu e fondată științific.

ZAMFIRU GH. — „Mica nuvelă” — mai degrabă un fragment dintr-o posibilă lucrare mai vastă — nu e lipsită de calitate. Ritmul dinamic al narațiunii, folosirea detaliului exact în prezentarea oamenilor și a cadrului atestă exercițiu susținut și o relativ bună stăpînire a mijloacelor. Supără însă clișeele („gurile negre” ale craterelor de explozii, schijele ce „vîjiau cumplit prin aer”, „cămășile ce se lipeau de piepturile late și puternice”, „brațele cu mușchii ca niște șerpi încolăciți”, „albastrul de nepătruns al cerului”, „viitorul fericit” etc.), frecvente în special în prima parte. Inexplicabil de slab e tratat momentul morții lui Ion: episodul respectiv suferă de lungimi și de o nefericită îndulcire. („De-acum eu mă duc, dar rămîneți voi!... „Iată... o rază!... Vine!... Vine!... A trecut... Merge... Îmi face semn... Ah!... Ah!...” etc. etc.).

Mai trimiteți.

NIȚĂ. — Proze pline de culoare locală — tradiții și obiceiuri din Țara Motilor — amintind povestirile publicate pentru țrecere și folos în calendarele populare de pe vremuri. Prea ușoare în intenție, minore în tematică și nestructurate sub raport artistic.

IOANICHIE OLTEANU

ȘERBAN NEDELICU

INSTANTANEE

SATUL LUI
CREMENE

În sala de ședințe a consiliului de judecată. De o parte reclamanta Maria Botea, o femeie de vreo 45 de ani. Îndrăzneală și agresivă, pune martorilor întrebări după întrebări. De cealaltă parte, inculpații: fostul ei bărbat Ion Nicoară și Leana, actuala soție a imprecinatului. Omul are capul nins și ochi mari, albaștri, cu privire blindă. Pare temător și sfios, ca și femeia de lîngă el.

Martorii, cu duimul! Poate să fie vreo 40-50, poate mai mulți! Dau răspunsuri din care nu poți desluși decît o plictiseală fără istov din partea unora și o enervare îndreptățită dintr-a altora. Adesea, intervine cu întrebări și președintele comisiei, venerabilul învățător Nițu. Pe rol sînt 5 procese, toate intentate de Maria Botea și trebuie să le dezbată neapărat într-o zi.

Povestea e veche. Acum vreo 10-12 ani, Maria l-a părăsit în mod nedemn pe Ion, a părăsit gospodăria și satul și a plecat după altul. A trecut cîva timp. Nu se știe ce s-a întîmplat și Maria a divorțat a doua oară. S-a însoțit cu un al treilea, dar nici cu acesta n-a putut ține casă. „Și-a plimbat caii o vreme”, cum spunea unul din martori și, pînă la urmă, a înțeles că viața ei s-a dat de ripă. S-a întors în sat, la Ion Nicoară, care între timp își refăcuse căminul. Profitînd de faptul că în anul cînd omul își clădise gospodăria, ea încă mai era soția lui, l-a dat în judecată și-a cîștigat. A primit două camere. S-a instalat aici și, curînd, casa lui Nicoară s-a transformat în iad. Nu există zi fără certuri. Procesele se țin lanț și, cu aceste prilejuri, zeci de cetățeni sînt stîngheriți de la muncă, fiind obligați să se prezinte la judecată ca... martori. Nicoară nu știe ce să mai facă! I-a oferit Mariei bani pentru partea ei, ca să se ducă în altă parte. Dar femeia îl fierbe fără apă. La toate a răspuns: NU. Gîndește poate: Dacă eu sînt nefericită, el de ce să trăiască în tihnă? Am să-i scot sufletul! Și nu numai fostului soț. Maria Botea scoate sufletul întregului sat, purtîndu-l pe drumuri. Bine-a zis cine-a zis: Satul lui Cremene! Pînd cînd?

FLORI ROȘII... OCHI ALBAȘTRI...

De la cultivarea primelor plante omul a observat faptul că din semințe provenite de la o floare roșie, de pildă, vor rezulta plante cu petale de aceeași culoare. În privința animalelor, acest proces de viață, care este ereditatea, a fost exprimat foarte înțelept în dictonul popular „ce naște din pisică, șoareci mănincă”.

Dar la aprofundarea mecanismului biologic de transmitere a principalelor însușiri ale părinților la urmași s-a ajuns doar de vreo cîțiva ani. O dată cu perfecționarea mijloacelor tehnice de cercetare a acestui proces vital. Astfel prin microscopul electronic s-au putut observa modificările ce se produc în organismele vii cu ocazia dezvoltării și reproducției lor.

Nașterea unui individ superior din lumea plantelor și a animalelor începe prin unirea a două celule, dintre care una provine de la planta sau animalul-mamă și cealaltă de la tată. Deci ar trebui ca jumătate din însușirile noului organism să fie identice cu caracteristicile materne, iar jumătate cu cele paternale. Dar în realitate nu se întâmplă astfel și vom vedea de ce, în cele ce urmează.

Fiecare din miliardele de celule care clădesc corpul acestor ființe vii au în nucleul sau simburile lor câte un filament întortocheat, care se vede doar la microscopul electronic, numit cromozom. Pe el se înșiră, din loc în loc, mărețele asamblatele gene, care dețin de fapt tot secretul bagajului moștenit.

Datorită acestei structuri, cromozomii constituie deci „fișă” personală a fiecărui individ.

Capacitatea născătoare a genelor de a înregistra, păstra și transmite

caracterile specifice părinților la urmași se datorește la rindul ei unor complexe chimice, care le alcătuiesc, aparținând în esență la două tipuri de substanțe. Dintre acestea, cel mai extraordinar este acidul dezoxiribonucleic (pe scurt ADN), care „știe” totul despre ființa pe care o deserveste. Astfel el știe ce substanțe rezultate din hrană vor contribui la clădirea corpului său și în ce fel trebuie ele să se imbine, între ele, ca să rezulte însușirile individuale specifice.

În plus, ADN-ul se poate autoreproduce, deci să ia naștere din elementele componente din jur, fără nici un stimulent exterior.

Pentru a putea înțelege acest proces unic în felul lui, trebuie să amintim că moleculele chimice sau părțile din care este compus el formează două lanțuri paralele, așezate față în față. Cînd are loc înmulțirea celulelor din corp, condiționată de creșterea organismului, aceste două lanțuri se despică în două, ca la deschiderea unui fermoar. Unul dintre ele se va transmite celulelor-fiice, iar celălalt va rămîne pe loc. Ambele lanțuri inițiale vor strage din mediul celular respectiv substanțele specifice care le compun și pe modelul celor două vechi se vor forma alte două lanțuri noi: unul va completa ADN-ul din celula-mamă, iar celălalt pe cel din celula-fiică. Prin aceasta, ADN-ul își asigură continuitatea de la o generație de celule la cea următoare sau de la o generație de indivizi la alta.

Pentru a-și îndeplini meargrea complicată, ADN-ul este ajutat de un complex chimic iaruit, denumit curent ARN (acid ribonucleic) care duce informația aflată în ADN, despre specificul funcțional al organis-

mului respectiv, la un anumit loc din celulă — pînă nu demult necunoscut — unde acestea se creează din substanțele chimice existente acolo.

Marea precizie cu care se îndeplinesc toate aceste combinații, desfaceri și recombinații își are suportul pe un număr fix de cromozomi, același în toate celulele speciei date. De exemplu, omul are 46 de cromozomi. Astfel, atunci cînd iau naștere celulele sexuale, ce se vor contopi pentru formarea unei celule-ou (care constituie punctul de plecare a unui nou individ) cromozomii lor se reduc la jumătate, pentru ca celulele din corpul viitorului organism să aibă un număr neschimbat de cromozomi. În acest proces reduțional, genele își recombina între ele bagajul ereditat. De aceea apar uneori la copii caractere inexistente la părinți. Tot printr-un proces genetic, poate apărea — foarte rar însă — un cromozom masculin suplimentar: al 47-lea, care se crede că ar imprima individului însușiri negative, ca și instinctul criminal.

Trebuie să precizăm, că totalitatea trăsăturilor care caracterizează înfățișarea, funcționarea și întregul comportament al unei specii date — adică patrimoniul ei ereditat — este neschimbată de la însăși originea speciei respective. Cu alte cuvinte toate însușirile dobîndite de un individ în decursul vieții sale, ca și în cazul omului: cunoașterea unei limbi străine sau învățarea mai multor instrumente, nu se transmit urmașilor pe cale genetică, nu se înscriu în patrimoniul său ereditat.

Procesele genetice prezentate schematic mai sus — în realitate ele fiind mult mai complicate — ilustrează pe deplin importanța covârșitoare a eredității în menținerea vieții pe pămînt, prin posibilitatea biologică de perpetuare a însușirilor proprii speciilor de plante și animale care o reprezintă.

MARIA-VALERIA BUDUȘAN
biolog

ACTUALITATEA ȘTIINȚIFICĂ

DIAGNOSTIC RAPID
AL DIFTERIEI

O metodă rapidă de diagnostic bacteriologic în difterie, prezentînd avantajul unor deosebite precizii și rapidități (24-36 de ore, față de 3-5 zile prin metodele clasice), a fost concepută și pusă la punct de medicul Alice Saragea și Eugenia Meitert de la Institutul „Dr. I. Cantacuzino” din București.

Mediile folosite în metoda românească se prepară cu ușurință: de altfel, metoda face economie, din punct de vedere cantitativ, de aceste medii, precum și de substanțe chimice, sticlărie de laborator, mijloace optime speciale ș.a. Important este și faptul că noua metodă solicită mai puține cadre cu înaltă calificare și mai puțină muncă decît cele cunoscute.

CERCETĂRI ÎN DOMENIUL
TEXTILELOR

Institutul de cercetări textile din București a elaborat o tehnologie specială de prelucrare a fibrelor polinozice care pot înlocui pe cele din bumbac. Acest tip de celofibră are indici fizico-mecanici superiori la frecare și în stare umeză.

În cadrul aceiași institut s-au obținut recent țesături elastice cu urzeală din fire texturate și bătătura din bumbac, mătase, lînă, celofibră. Ele prezintă o rezistență mărită și calitate superioară. În cursul acestui an se va trece la fabricarea pe scară industrială a noilor produse.

CERAMICA RELIEFATA

După procedeul original conceput de inginerul C. Giurcanu, din Ministerul Industriei Construcțiilor din România, se poate realiza o mare varietate de modele în relief în domeniul produselor ceramice, folosind un număr restrins de dispozitive. Modelele ceramice sînt utilizate ca placaje și cărămizi decorative. Produsele obținute nu se deformează în cursul fabricației, iar reliefulurile obținute pot avea orice înălțime, fiind solide și variate.

De mare interes pentru industria modernă a construcțiilor civile și industriale, procedeul inginerului român a fost brevetat în Argentina, R.D. Germană, Italia, Iran și Turcia și este înregistrat în Austria, Australia, Anglia, Brazilia, Canada, Franța, India, Iugoslavia, Mexic, Norvegia, R.A.U., S.U.A. și Suedia.

VASILE BRĂILOIU

Tragerea la sorți a libretelor de economii cu cîștiguri în materiale de construcție pentru trimestrul I/1969

După cum ne informează Casa de Economii și Consumaționali, la data de 25 aprilie a.c. va avea loc la cîminul cultural din satul Grădiștea, comuna Comana, județul Ilfov, tragerea la sorți pentru primul trimestru al anului a libretelor de economii cu cîștiguri în materiale de construcție. CÎȘTIGURILE ÎN BANI CARE VOR FI ACORDATE LA ACEASTĂ TRAGERE LA SORȚI AU VALORI INDIVIDUALE DE 20 000 LEI, 15 000 LEI, 10 000 LEI ȘI DE 5 000 LEI.

În afara cîștigurilor în bani, titularii libretelor de economii ieșite cîștigătoare la tragerile la sorți, beneficiază de prioritate la procurarea principalelor materiale de construcție pentru locuințe, ca de exemplu, cherestea, ciment, tablă, carton asfaltat, ca și de avantajele generale ale economisirii la C.E.C.: garantarea de către stat a sumelor depuse, acestea fiind oricînd restituite la cerere; păstrarea secretului privind numele depunătorilor și operațiunile efectuate, scutirea de orice fel de impozite și taxe a depunerilor și cîștigurilor etc.

Tragerea la sorți este publică, astfel încît toți cei interesați pot participa la aceasta.

Calculul mecanic la Centrul de statistică matematică al Academiei Republicii Socialiste România

SFATUL MEDICULUI ATENȚIE LA GRIPĂ!

Printre bolile molipsitoare cele mai răspîndite — în acest sezon de trecere de la rece spre cald — se numără și gripa. Boala apare uneori sub formă de valuri epidemice, care cuprind zone mari geografice, dacă nu se iau măsuri de urgență. În prezent, fără să vorbim de o epidemie de gripă, îi semnalăm totuși prezența și în țara noastră, fapt care ne obligă a o cunoaște cît mai bine și a lua cele mai eficiente măsuri.

Trebuie știut că virusul gripal care produce boala este destul de rezistent. Penicilina, streptomicina și sulfamidele nu-l omoară, așa că nu vom încerca niciodată acest fel de tratament. Aglomerațiile, schimbările brusce de temperatură, alimentația săracă în vitamine și îmbrăcămînta necorespunzătoare sînt factori favorizanți. Cel mai periculos fapt rămîne însă nerespectarea izolării celor bolnavi de gripă și ducerea „bolii pe picioare”. În această situație bolnavii de gripă constituie sursa numărului unu de răspîndire a bolii. Un strănut al lor în colectivitate și... contagiunea-i gata.

Primele semne de boală apar după 12—18 ore de la pătrunderea virusului în organismul omului. Boala apare brusc cu frisoane, urmate de creșterea temperaturii (39—40 grade), oboseală mare, dureri de cap, tuse uscată, voce răgușită, dureri și arsuri în piept, dureri musculare. Ochiul sînt injectați, limba este încărcată, iar uneori apar sîngerări din nas și secreții nazale abundente.

De obicei, gripa necomplicată durează 5—7 zile după care bolnavul se mai simte încă 3—4 slăbit,

lipsit de vlagă. La organismele lipsite de rezistență, se poate întîmpla ca să apară complicații (bronșite, pneumonii, bronhopneumonii, otite, miocardite etc.), care se recunosc după temperatura mare, junghiurile din piept și setea de aer. Dar indiferent de evoluția bolii, bolnavul slăbește în greutate, transpiră noaptea și pierde pofta de mîncare.

Tratament

În forma fără complicații și care se poate rezolva foarte bine acasă, tratamentul este relativ ușor de făcut. Astfel, din punct de vedere igienic, se recomandă repaus la pat pe tot timpul cît bolnavul are febră, precum și iluminarea și aerisirea suficientă a camerei. Ca regim alimentar la început și în timpul febrei, bolnavul va consuma multe lichide (ceaiuri, limonade, siropuri), iar după trecerea acestei perioade va intra în regim alimentar normal. Nasul va fi dezinfectat cu soluție de rinofug sau fedrocaină (cite 5—7 picături de 2—3 ori pe zi, de soluție pipetată în fiecare nară), iar gura se va

clăti cu ceai de mușețel. Combaterea temperaturii se va face fie cu pyran (1—2 tablete pe zi) fie cu aspirină (1—2 tablete pe zi), avîndu-se grijă să se schimbe lenjeria după fiecare transpirație a organismului. Pentru creșterea puterii de apărare a organismului, se vor face injecții intramusculare cu Polidin (1—2 fiole pe zi timp de 2—3 zile) și eventual 1—2 fiole de gamaglobuline. Pentru calmarea tusei se va lua sirop expectorant (3—4 lingurițe pe zi, pe toată durata tusei) sau chiar sirop de pătlagină.

Pentru vitaminizarea organismului se recomandă vitamina C 200 (3—4 pe zi timp de 6—7 zile), iar pentru calmarea durerilor musculare, frecții cu spirt sanitar sau carmol.

Ce măsuri se impun?

— Izolarea bolnavului de gripă, boala fiind contagioasă, preferabil într-o încăpere, separat de ceilalți membri din familie;

— Purtarea unei măști de tifon a celui care se ocupă de bolnav și spălarea cu apă, săpun și spirt pe mîini după ieșirea din camera bolnavului;

— Veselă și lenjerie aparte pentru cel bolnav.

Cum ne ferim?

Evitînd pe cei bolnavi de gripă cît și aglomerațiile, mergînd la medic atît pentru controalele periodice cît și atunci cînd nu ne simțim bine, alimentîndu-ne suficient cantitativ și calitativ și purtînd o îmbrăcăminte cît mai adecvată sezonului.

Dr. GH. M. GHEORGHE

**COLECȚIONÎND
MĂRCI POȘTALE
PUTEȚI SĂ
CUNOAȘTEȚI
ȚĂRI, POPOARE,
OAMENI,
EVENIMENTE,
VĂ FORMAȚI
O CULTURĂ
GENERALĂ!**

ÎNȚEPRINDEREA „Filatelia”

pune la dispoziție, prin magazinele și ghișeele filatelice, ultimele noutăți filatelice din țară și străinătate, precum și emisiuni de mărci mai vechi românești și străine, ștampilate și neștampilate; de asemenea, accesoriile necesare pentru păstrarea unei colecții de mărci: clasoare, albume, pensete, odontometri, poșete filatelice, lupe etc.

REȚINEȚI: în plicurile filatelice cu premii, de vânzare la toate oficiile poștale și magazinele de specialitate, puteți găsi, pe lângă premii (accesorii filatelice, televizoare, magnetofone, ceasuri etc.), serii de mărci ștampilate și neștampilate, românești și străine.

VALORIFICAREA MELCILOR PRIN COOPERATIVELE DE CONSUM

Paralel cu exportul mărfurilor industriale, din țara noastră pot fi valorificate și o serie de produse care au o mică utilitate în consumul intern, dar care sînt mult solicitate pe piețele externe unde se valorifică avantajos. Din această grupă de produse face parte și melcul comestibil.

Melcii pot fi găsiți prin cele mai variate locuri, îndeosebi acolo unde există liniște, vegetație, posibilități de hrană și de adăpostire precum și umiditate, în margini de pădure și poiene, în șanțuri, în luncile apelor, la rădăcina arbuștilor, în urzicării, pe lângă garduri, în grădini publice etc.

După ploile calde, melcii apar în colonii mari, dar pot fi găsiți în cantități însemnate în fiecare dimineață, pe rouă, de cu noapte și pînă ce temperatura atmosferei începe să se ridice.

Melcii nu se culeg însă la întimplare. Cooperativele nu recepționează decît melcii ale căror cochilii au culoarea cafelei cu lapte, cu nuanțe mai închise sau mai deschise, cu unele dungii în lungime uneori vizibile, altele abia vizibile, cu carnea (piciorul-talpă ce se tîrșește pe pămînt) de culoare albă, gri-deschis, alb-roz, în orice caz să nu fie de culoare închisă. În privința mărimumi, cooperativele recepționează numai acei melci care au diametrul de cel puțin 28 mm și cel mult 38 mm. Această este foarte important întrucît melcii cu diametrul mai mic, nu sînt primiți la centrul de achiziții și prin urmare, odată culeși, apoi aruncați la întimplare, se micșorează posibilitățile de cules pentru anii următori. Pe de altă parte melcii cu diametrul de peste 38 mm nu sînt primiți deoarece carnea lor nu mai este atît de bună. Lăsați, însă, ei depun ouă și asigură recolte pentru anii viitori.

Iată deci că și într-un caz și în celălalt este în interesul culegătorilor ca melcii care nu corespund ca mărime a cochiliei să nu fie culeși.

Cum pot culegătorii să stabilească mărimea melcilor din ochi?

Cooperativele au obligația să predea culegătorilor cîte un șablon care este

o placă de lemn sau metal, cu un orificiu avînd diametrul de 28 mm și altul mai mare de 38 mm.

Se întîmplă ca melcul cules să aibă prinse pe talpă frunze sau fire de iarbă, murdărie sau noroi. În acest caz, melcul se curăță ușor cu cealaltă mină pînă se îndepărtează toate impuritățile fără ca melcul să fie strivit. Este cu desăvîrșire interzis ca pentru îndepărtarea murdăriei să fie scuturat, deoarece se pot produce rupturi în organismul melcului producîndu-i moartea. Nu este nici indicat ca melcii culeși să fie puși în saci, traiste, putini etc.

După culegere, melcii trebuie să se așeze cu precauție în lădițe portative sau coșulețe cu capac care permit aerisirea melcilor, fără să poată evada. În aceste ambalaje melcii se pot ține pînă a doua zi de dimineață cînd urmează să fie duși la centrul de achiziție. Înainte de a fi prezentați la centru, culegătorii trebuie să curețe din nou melcii care peste noapte au produs murdărie în ambalaj.

Curățirea melcilor se face cu răbdare, luîndu-se unul cîte unul pentru a curăța cochilia de murdărie, cu o cîrpă umedă și bine stoarsă. Este interzisă spălarea melcilor în riuri, girle sau în vase mari cu apă, deoarece scufundați în apă ei se sufocă și mor.

Este bine să se știe că melcii pot fi culeși primăvara de timpuriu și pînă către sfîrșitul lunii iunie. Cel mai potrivit timp pentru culesul melcilor este după ploaie și îndeosebi după ploile calde cînd melcii sînt o foame aprigă și ies în număr foarte mare. În cursul zilei, timpul cel mai potrivit este dimineața devreme, pe rouă și către seară cînd vremea se răcorește.

După cum s-a putut stabili în anii trecuți, sînt numeroși culegătorii care au reușit să culegă cantități importante în timp de o săptămîină circa 100 kg reușind ca într-un sezon să realizeze peste 650 kg de melci de pe urma cărora au încasat venituri suplimentare de 2 200 — 2 600 lei pe sezon.

K. F.

O MĂSURĂ NECESARĂ DE PREVEDERE

ASIGURAREA LA ADAS: -XXVI-

Asigurarea de accidente „TURIST”

Asigurarea „Turist” a fost introdusă de Administrația Asigurărilor de Stat în dorința de a oferi posibilități cit mai variate pentru cei ce doresc să ia o măsură de prevedere.

În timpul concediului se pot întimpla accidente, se pot ivi pagube la bunurile rămase în gospodărie. Asigurarea de accidente „Turist” este necesară tocmai pentru astfel de situații. Și nu numai pentru acestea. La plecarea în delegații, în deplasări, în diferite locuri de activitate situate în afara localității de domiciliu etc., este utilă o asigurare „Turist”.

Iată cîteva amănunte despre această formă de asigurare:

Asigurarea de accidente „Turist” se încheie pe timp de o lună, plătindu-se o primă de numai 15 lei.

Persoana care încheie contractul se asigură astfel pentru urmările accidentelor; bunurile din gospodărie se asigură pentru cazurile de distrugerii și deteriorări.

Sumele asigurate sînt următoarele:

	Pentru invaliditate permanentă	Pentru deces
— Pentru accidente de circulație auto-moto	25.000 lei	15.000 lei
— Pentru accidente la domiciliul asiguratului ca urmare a unui incendiu, trăsnet, explozie sau cutremur de pămînt	20.000 lei	10.000 lei
— Pentru celelalte accidente	20.000 lei	5.000 lei
— Pentru bunurile gospodărești	20.000 lei	

Fără îndoială, amănunțele de mai sus constituie nu numai un răspuns la întrebarea dacă Asigurarea de accidente „Turist” este utilă, ci o invitație pentru concretizarea dorinței justificate de a se lua o măsură de prevedere cu prilejul deplasărilor, concediilor, excursiilor etc.

